

A HTMT HÍREI

Az Akadémia Elnökségének nyilatkozata

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az alábbi nyilatkozatot fogadta el 2022. augusztus 4-ei határozatában. [...] „Mert amiként külön-külön tájakról és tartományokból jönnek a vendégek, úgy külön-külön nyelvet és szokást, külön-külön példát és fegyvert hoznak magukkal, s mindez az országot díszíti, az udvar fényét emeli...”(Szent István király intelmei Imre herceghez). [...] Az olykor igen keserűen megszerzett történelmi tapasztalatok arra tanítanak, hogy óvakodjunk a túlegyszerűsített válaszoktól...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Statisztika: Hat és fél millió hektárnyi erdeje van Romániának

Az Országos Statisztikai Intézet adatai szerint 2021 végén a hazai erdőállomány 6,607 millió hektár tett ki, ez Románia területének a 27,7 százaléka. Tavaly a tülevelű erdők területe 3000 hektárral nőtt, a lombhullatóké pedig 2000 hektárral csökkent 2020-hoz képest, főként az erdőgazdálkodási besorolások változásai miatt. [...] A romániai erdőállomány 64,3 százaléka volt a múlt év decemberében állami tulajdonban, a területtel főként a Romsilva vállalat gazdálkodott, a magántulajdonú erdőkkel pedig elsősorban a közbirtokosságok. [...] Valójában Románia az erdők biológiai sokféleségének igazi kincsesbányája Európában. Amint arra a Greenpeace rámutat, a romániai Kárpátok ad otthont Európa legnagyobb érintetlen erdeinek...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Kósa András László a 30 éves bukaresti magyar intézet küldetéséről

Megalakulásának harmincadik évfordulóját ünnepelte júniusban a bukaresti Magyar Kulturális Intézet (jelenlegi neve: Liszt Intézet Bukarest), amelynek Kósa András László sorrendben az ötödik igazgatója. [...] 1992-ben nyílt meg államközi megállapodás eredményeként a bukaresti magyar kulturális központ, ezzel párhuzamosan Budapesten megnyílt a Román Kulturális Intézet. [...] A román fővárosban régóta jelen van a magyarság: a 19. század közepétől működik a Petőfi Ház kulturális egyesületként, ezenkívül jelen vannak a magyar egyházak – két református, egy katolikus, evangélikus, unitárius gyülekezet, és persze van magyar iskola. [...] A Bukaresti Magyar Intézet kifejezetten a román közönséget hivatott megszólítani, nekik kívánjuk bemutatni a magyar kultúrát. Az intézetnek a román kulturális életbe való beágyazottságánál a legfontosabb, hogy a legjelentősebb intézetekkel van partnerségi megállapodásunk. [...] És általában véve mi rajzolódik ki Ön számára tíz év elmúltával, milyen a magyar kultúra visszhangja a román befogadónál? – Nagyon pozitív. Ha mi megkeresünk egy román kulturális intézetet, akkor nagy valószínűséggel szívesen lesznek a partnereink. Ebben van persze politikai hullámvás is, hogy aktuálisan éppen milyen a két ország közti viszony...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Ugron Nóra, költő

Ugron Nóra 1994-ben született Kézdivásárhelyen, író, fordító, szerkesztő és queer feminista aktivista. Kolozsváron él. A Turkuai egyetem doktori hallgatója Gender Studies szakon. [...] A kézdivásárhelyi születésű, Kolozsváron élő szerzővel román nyelven megjelent első verseskötete kapcsán beszélgettünk. [...] Ugron Nóra Orlando Postuman című debütötete a bukaresti frACTalia kiadónál jelent meg 2022 júliusában. A kötet gerincét egy szakítás feldolgozás képezi, ami jelenlegi valóságunk kontextusába ágyazódva a kapitalizmus kritikáját is magában hordozza. [...] Ugron Nóra kötete sajátos színfolt az erdélyi magyar irodalmi palettán, ugyanis a szerző románul debütál. Összetett kisebbségi identitásról, queer és feminista irodalomról, költészetben túli inspirációkról, a szóba vetett hitről beszélgettünk, illetve arról, hogy magyar szerzőként mit jelent számára ez a szokatlan debüt...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: Megjelent a Székelyföld folyóirat augusztusi száma

A friss versek és prózák mellett a kollektivizálásról, a Kis-Küküllő térségéről, a burgonya háromszéki termesztésének kezdeteiről is olvashatunk a Székelyföld folyóirat augusztusi számában. [...] Az Ujjlenyomat rovatban Oláh Sándor: Az ellenség nem tudta magáról, hogy ellenség... címmel a kulákosítás/kollektivizálás időszakáról közöl tanulmányt. A néprajzrovatban Szabó Á. Töhötöm, az MTA köztestületének külső tagjának Politikai és etnikai határok Dél-Erdélyben: fakuló etnikai mozaik a Kis-Küküllő térségében című elemzése olvasható. A csángó kultúrával foglalkozó Kelet Népe rovatban Halász Péter: Kezem fejemre kulcsoltam, szegény

Csikot úgy sirattam címmel közöl írást. A Ködoszlásban Cserey Zoltán a burgonya termesztésének kezdeteiről és meghonosodásról ír Háromszéken a 18. század utolsó harmadától a 19. század közepéig...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Vajasd

Fehér megye legsikeresebb falunapjai közé sorolható minden évben a vajasdi rendezvény, amely egy olyan közösségre irányítja a figyelmet, amely, dacolva mindenféle szociológiai és demográfiai tényezőkkel, az elmúlt másfél évszázadban bebizonyította: túl lehet élni a történelem legkegyetlenebb viharait is. [...] Az 1848-49-es mérszárlást követően, amikor az összes többi magyar falu elvérzett a környéken, Vajasd egyszál magában maradt az Erdélyi-Hegyalján, és sokan végítéletet mondtak rá is. Ám a hagyományaihoz, anyanyelvéhez és identitásához ragaszkodó, négyszáz esztendővel ezelőtt Bethlen Gábor által idetelepített dacos hajdúközösség kitartott és ma is életképes: szépen felújított temploma van, óvoda és elemi iskola működik itt, igyekszik karbantartani magyar kézben levő ingatlanjait...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Négyfaluban szerveztek országos mesterképzést fiatal hangszereseknek

Nem zárt be a vakáció idejére a négyfalusi Gillich Fülöp Evangélikus Diákotthon és Tanulmányi Ház: múlt héten a komolyzene otthonává változott. A Brassó melletti településen hegedű és fagott mesterképzést tartottak a Bukaresti Zeneakadémia PerformArt projektjének részeként. [...] Csendes László hegedűművész hétfőn már a nagyszebeni Icon Arts jubileumi rendezvényének résztvevőjeként számolt be a négyfalusi mesterképzésről. Elmondta: „A szélrózsa minden irányából – a Bukaresti Zeneakadémiáról, a fővárosi, székelyudvarhelyi, kolozsvári, buzói, konstancai zenei középiskolákból érkeztek a tehetséges fiatalok, hogy elmélyítsék hangszerismereteiket, fejlesszék előadásmódjukat. Tanuljanak nem utolsósorban egymástól is...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Sipos László, festőművész

Életének nyolcvanadik évében hosszú betegség után kedden, augusztus 2-án elhunyt a kolozsvári születésű Sipos László festőművész, grafikus, a Magyar Művészeti Akadémia Képzőművészeti tagozatának tagja, a Carola Egyesület alapító tagja. Sipos László felsőfokú tanulmányait a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán végezte. [...] 1990 és 1992 között a kolozsvári Helikon folyóirat szerkesztőségében grafikusként dolgozott. Tagja volt a Romániai Képzőművészek Szövetségének és az 1994-ben újjászerveződött Barabás Miklós Céhnek. Felvincen élt és alkotott, 1969-től kezdődően számos egyéni és csoportos kiállításon vett részt. Művészetében a hagyományos nagybányai stílust követte...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Szobrot kapnak Nagybányán a legendás művésztelep alapítói

Még idén szobrot kap Nagybányán az egykori nagyhírű művésztelep, a nagybányai festőiskola öt alapítója: Hollósy Simon, Réti István, Iványi-Grünwald Béla, Thorma János és Ferenczy Károly. [...] A szoborcsoport felállításának az ötletével a 2020-as választási kampány során rukkoltak elő. [...] A nagybányai magyarság nem csupán a szoborral kíván tisztelni az alapítók emléke előtt, hanem azzal is, hogy mindannyiukról utcát neveznek el a városban. Jelenleg csupán Hollósy és Ferenczy nevét viseli utca Nagybányán. [...] „A polgármesterrel már megtárgyaltam az ügyet, most a román pártokkal egyeztetek, mondta Pap Zsolt István alpolgármester...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

A szolgálatra ideiglenesen alkalmatlan személyek elhagyhatják az országot

Az állami határőrség közleményben értesít róla, hogy az érvényben lévő szabályok értelmében azok a férfiak, akiket a katonai bizottság ideiglenesen szolgálatra alkalmatlannak ítélt, átléphetik a határt. Ehhez fel kell mutatniuk a határátkelőn az ezt igazoló okmányt. [...] Nem hagyhatja el viszont az országot az, akinek a katonakönyvében „békeidőben katonai szolgálatra alkalmatlan, háborúban korlátozottan alkalmas” minősítés szerepel, mivel „A mozgósítás előkészítéséről és a mozgósításról” szóló törvény 23. cikkelye 1. részében nem szerepel ilyen kategória, közli a határőrség. [...] Az Állami Határőrszolgálat legfrissebb adatai szerint, február 24-e óta 6400 hadköteles korú férfit akadályoztak meg abban, hogy jogellenesen elhagyja az ország területét...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Videó: Kötetbemutató a Népfőiskolai mozgalom fesztiválján

A Közi Horváth József Népfőiskola által Agyagosszergényen szervezett 4 napos fesztiválon bemutatták az érdeklődőknek a Matl Péter szobrász életét és munkásságát bemutató könyvet. A fesztivál résztvevői megtekinthették a munkácsi művészről egy kis filmet is, melyet a TV 21 Ungvár munkatársai készítettek...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#)

Esterházy János mellszobraát avatták fel Ipolybalogon

Az ipolybalogi Szent Erzsébet téren augusztus 6-án a Szent Korona Ünnepe részeként leplezték le a Szent Erzsébet parkban Esterházy János mellszobrát. Mint az ünnepélyes alkalmon Bálint Péter, Ipolybalog polgármestere megjegyezte: a tavalyi Esterházy-emlékév keretében az Ipoly mentén több településen állítottak emlékjelet a felvidéki magyar mártírpolitikusnak. [...] Gróf Esterházy Jánost Horváth Attila alkotmánybíró, egyetemi tanár méltatta. Felvázolta parlamenti munkásságát, a magyar kisebbségek jogaiért vívott harcait...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Befejeződött a zselízi Szent Jakab-templom szentélyében a gótikus kőfaragványok restaurálása

Májusban vette kezdetét és július közepéig tartott a 14. századi templom megmaradt épített örökségének restaurálása. Az 1380 körül épült templom hihetetlen gazdag értékekkel rendelkezik. Számos eredeti, korabeli freskóval büszkélkedhet, amiből vélhetőleg több is volt, de a 16. századi reformáció idején eltüntették azokat. [...] A freskók szakszerű restaurálását Koreň Péter és Gregorek Juraj festő-restaurátor művészek, míg a kőelemekét a zselízi Mézes Árpád szobrász-restaurátor művész végezte...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Az 1Úton Nemzetközi Zarándoknap felvidéki állomásai

Kilencedik éve, augusztus folyamán szervezi meg a Mária Út Egyesület az önkéntesei segítségével az 1Úton Nemzetközi Zarándoknapot. Ezen a napon a Felvidéken, Délvidéken, Erdélyben, Ausztriában és Magyarországon is ki lehet próbálni a zarándoklás gyalogos, lovas vagy evezős fajtáját. A Mária-út teljes útvonalán, minden szakaszon egy közös célért, idén a békéért szerveznek zarándoklatokat augusztus 13-án, Nagyboldogasszony ünnepéhez kötődően – mondta el portálunknak Török András, az egyesület felvidéki koordinátora...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Közeleg a Fábry Zoltán Közéleti és Irodalmi Napok

A rendezvénysorozatot a Csemadok OT megbízásából a Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség Csemadok Szepsi Alapszervezete szervezi augusztus 13-14-én. [...] A Fábry Zoltán Közéleti Napok augusztus 13-i ünnepélyes megnyitóját követően a Szepsi Városi Művelődési Központban előadást tart „Fábry Zoltán hagyatéka” címmel Máté László Kassáról. [...] „Megszámoltattunk, népszámlálás 2021” címmel Bukovszky László, a nemzeti kisebbségekért felelős kormánybiztos tart előadást Pozsonyból. [...] Idén Fábry Zoltán születésének 125. évfordulója alkalmából „Vox Humana” címmel rendeznek kiállítást...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Felmérés: A magyarokat közepesen kedvelik a szerb fiatalok

A Szerbiai Ifjúsági Ernyőszervezet (KOMS) egy a fiatalok helyzetével és igényeivel foglalkozó széleskörű felmérés részeként megkérdezte a fiatalokat, hogy milyen viszonyban vannak a szerbiai nemzeti kisebbségekkel. [...] A felmérés eredményeinek átlagpontoszámait mutatják, hogy a fiatalok a macedónokat (1,75) és a montenegróiakat (1,68) kedvelik leginkább... [...] A magyar (1,94), a román (1,95) és a bosnyák (1,82) kisebbségek a szerb fiatalok által közepesen kedvelt kategóriába esnek a kutatás eredményei szerint...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Idén 26. alkalommal szervezik meg a Szabadkai Nyári Akadémiát

Idén 26. alkalommal szervezik meg a Szabadkai Nyári Akadémiát, a térség legnagyobb magyar nyelvű, nemzetközi pedagógusképzését, amely 120 résztvevővel, 28 hazai és magyarországi előadóval zajlik. Az idei előadás-sorozat témaköre a lehetőségek és új módszerek az oktatásban... [...] De Negri Ibolya, az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesületének elnöke szerint fontos, hogy a pedagógusok új ismereteket szerezzenek munkájuk során, amely segíthet alkalmazkodniuk a gyorsan változó oktatói hivatásban. A négynapos képzés négy csoportban zajlik óvopedagógusok, nevelők, illetve általános- és középiskolai tanárok számára...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Új akkreditációval indul a Magyar Tanszék

Az Újvidéki Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén minden évben húsz állami költségvetéses hallgatónak, illetve öt önköltségesnek van hely. Idén az első iratkozási körben tizennégyen tettek sikeres felvételt, tehát őszre hat hely maradt állami költségvetésre, és öt önköltségesre. [...] Toldi Éva, a Magyar Tanszék vezetője, az MTA köztestületének külső tagja kiemelte, az elkövetkező tanév új akkreditációval indul. Az újítás egyik eleme, hogy a szerbet idegen nyelvként kezdik el tanulni a hallgatónk, így senkinek sem kell tartania a nyelvtől és az újvidéki környezettől sem. A másik újdonság, hogy a régi magyar irodalom mellett azonnal kortárs irodalmat is kezdenek tanulni a hallgatók. Alkalmuk lesz követni az aktuális magyar irodalmi eseményeket és magyar irodalmi produkciókat, ami nagyon fontos, hiszen ezáltal állandó kapcsolatot alakítanak ki az élő irodalommal. [...] Toldi Éva kiemelte, a tanszék most már nem úgy kell elképzelni, hogy a hallgatóiból magyartanár, lektor, korrektor vagy újságíró lesz. Diplomásaik persze elhelyezkedhetnek az újságírásban, a televízióban vagy művelődési házakban, könyvtárban...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Kiállítás nyílt Retek László szövegképeiből

Szövegek + gesztusok + objektek címmel nyílt tárlat csütörtök délután Magyarokanizsán, a Dobó Tihamér Képtárban Retek László padéi festőművész alkotásaiból. Retek László autodidakta módon képezi magát 1988 óta. A '90-es években több alkalommal vett részt a TAKT képzőművészeti táborban. Jellemző rá az évekig tartó, visszavonult műtermi munka, ami alapja a nyugodt, kiegyensúlyozott alkotásnak. [...] Az alkotót a tárlat anyagáról kérdeztük: A tárlaton szereplő festmények 2010 és 2013 között készültek. Sajnos csak ilyen későn kerülnek a közönség elé. Az önkifejezésemnek a gesztusfestészet olyan formáját választottam, ahol az írás, mint gesztus jelenik meg. Az írás tehát számomra csak egy vizuális kép, nincsen verbális jelentése...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Ismertető: Kormányos Ildikó Csilla ausztráliai magyar szerző új kötete

Különös történetek címmel jelent meg egy lélektani regény első kötete 2021-ben a Tortoma kiadó gondozásában. A könyv szerzője az Ausztráliában élő Kormányos Ildikó Csilla, és ha minden igaz, még legalább két kötet vár megjelenésre. A szerzővel készült korábbi interjúban olvasható, hogy számára az írás mindig sokat segített a múltbeli történetek feldolgozásával. [...] Mostani könyvében önéletrajzi elemek keverednek a fantázia világával: a szerző azáltal próbálja lezárni a múltat, feldolgozni az emlékeket, hogy saját történetét beleszövi egy kitalált történet soraiba...” Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)